

ברחובות. כפועל יוצא מכך הם מתנתקים מן החיקוי הישיר והופכים מופשטים מעט, מערכבים כיוודעין מראות, זיכרונות ומחשבות. מראה חולף וחמקמק שהוקפא בעבודה ממושכת הופך לנוף דמיוני למחצה. בעבר כתבתי על ציוריה

בסדרת הנוף הלילי בריקמן כאילו התבוננה בגנים הציבוריים, ברחובות, בעצים, בבתיים ובפנסים מבעד לענן אובך עכור. היא מציירת את האוויר, פשוטו כמשמעו

של בריקמן כי הם יוצרים "קסם משומר" הנובע מן הפער בין פעולת הציור הממושכת לתיאור הרגע החולף, ולכן "הרגליים הבורשות בקרקע מטשטשות את העקבות הטריים שהן עצמן השאירו, מתחפרות בשכבות של צבע ובדומה לדימויים המופיעים בציורים, מתנתקות מתחושת הזמן".

תחושת הקסם המשומר חותרת תחת עצמה מעצם אי יכולתה לשחזר את ההפתעה הגלומה בה. היא ניכרת גם בציורי התפנימים - תיאורן הפצים וצלליות המהווה את גולת הכותרת של התערוכה. החפצים המופיעים

בציורים אינם נושאים מטען סמלי ברור. מטאטא קש, עציץ, סנדרה, ארונית אדומה וכיוצא באלה - אלו חפצים חסרי זהות, סימני זמן או בעלות, ועם זאת אופן תיאורם בוויזיות חדות, בתאורה מלאכותית דרמטית ובצבעוניות חזקה שמבליתיה מבין הצללים הופך אותם לרמוזי ניצבים בסט של סרט אקספרסיוניסטי. ענפי הצמח פורשים צלליות הנראות כאצבעותיו של ד"ר קליגרי, ומתחת לכיסא רוחש לו גוש אדום-כתום המחשב להתפרץ. בריקמן אינה אמנית שכלתנית. הציור שלה יוצר סצנות אימה קטנות וזימוימיות שמתנגדות בתוקף לרציונליזציות ולפירושים. אלו ציורים שדוחסים למסגרת נתונה מהלך כרונולוגי ונפשי ממושך שהסתיים. הם מכשירים ליצור תיעוד ציורי של דבר שהיה ונגמר, ולהצליח ללכוד לא רק את רגע ההתרחשות אלא גם את ההבנה שהיא אינה קיימת עוד.

חפצים. מתוך התערוכה

לבד באפלה

נעמי בריקמן מציגה ציורים אפלים וסמיכים של סצנות ליליות ותפנימים שמזכירים את הקולנוע האקספרסיוניסטי // יונתן אמיר

★★★★★

נעמי בריקמן

גלריה רוטשילד אמנות, עד 15.8

תערוכתה של הציירת נעמי בריקמן מוצגת בגלריה רוטשילד אמנות. הגלריה, השוכנת בקומה השנייה של בניין מושפץ סמוך לכיכר הבימה (מעל פיזרייה טוני וספה), מתמחה בציור פיגורטיבי המכונה ריאליסטי. באמניה ניתן למצוא ציורים כמאיר אפלפלד, סיגל צברי וסמיון אגיאשווילי. אף שבעשור האחרון, אחרי עשרות שנות התעלמות, ציירים מסוג זה החלו להציג במיטב הגלריות וזכו להכרה, עמדתם עדיין מזוהה כאנכרוניזם - טכנאות העושה רושם על הקהל הרחב אך נעדרת כל עומק, חרשנות וביקורתיות. הדין בשאלה חורג מעניינה ומהיקפה של ביקורת זו, ולכן אומר רק כי שלילה מוחלטת של הסגנון והטכניקה, כמוה

המוצגים בתערוכה. בעבר יצרה בריקמן סדרות של דיוקנאות עצמיים נוקבים ומלאי הבעה המתבוננים בפנים ובגוף המודקן ללא טשטוש או ייפוי של סימני הגיל. בסדרת הנוף הלילי היא מציגה ציור אפל וסמיך כאילו התבוננה בגנים הציבוריים, ברחובות, בעצים, בבתיים ובפנסים מבעד לענן אובך עכור. היא מציירת את האוויר, פשוטו כמשמעו. מעמד מיוחד ניתן גם לאמצעי התאורה, כאשר כמעט בכל אחד מן הציורים מופיע מקור אור מלאכותי. המיקוד מתחיל בנורה הבוהקת, עובר דרך סביבתה הקרובה ומסתיים בשוליים ההולכים ומתפוגגים והופכים לבליל לא מזוהה של צורות וכתמים. למעשה, הציור מתאר את מה שמאפשר אותו, ואגב כך משרטט גם את גבולות יכולותיו. הציורים ציורי בסטודיו על סמך רישומים מהירים שנעשו

כהתפעלות גורפת וחסרת הבחנה מהם, נראות לי כשתי אפשרויות גרועות באותה מידה המעידות על התבוננות דוגמטית לא פחות מזו שמיוחסת לציירים הנדונים. בין הציירים והציירות הפועלים/ות בתחום זה ניכר מגוון גדול של גישות, כוונות, הישגים ומקורות השפעה, וחבל שרק ארצרים וכותבים בודדים נוטלים את האתגר לברור ביניהם, להבחין ולנתח את מאפייניהם הייחודיים של המגמה. בריקמן, שמציגה בתערוכה סדרת ציורי לילה קטנים שצוירו על מצע חולי וצבוע לצד תפנימים גדולי ממדים, למדה ציור בפריז, בארצות הברית ובבית הספר לציור של ישראל הירשברג בירושלים. לבית הספר יצא שם - מוצרק בחלקו - של מרכז להכשרת שכפולים של הירשברג עצמו, אולם למעט המיומנות קשה לזהות את עקבותיו המוכרים של המוסד בציורים